

KANCLERZ
ORDERU „ODRODZENIA POLSKI”

Nr 288/O.P.

Do Pana

Dr. KAROLA POZNAŃSKIĘGO

Naczelnika Wydziału

Stwierdzam, że Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej zarządze-
niem z dnia 27. XII. 1924 r. nadał Panu odznaki Kawalera

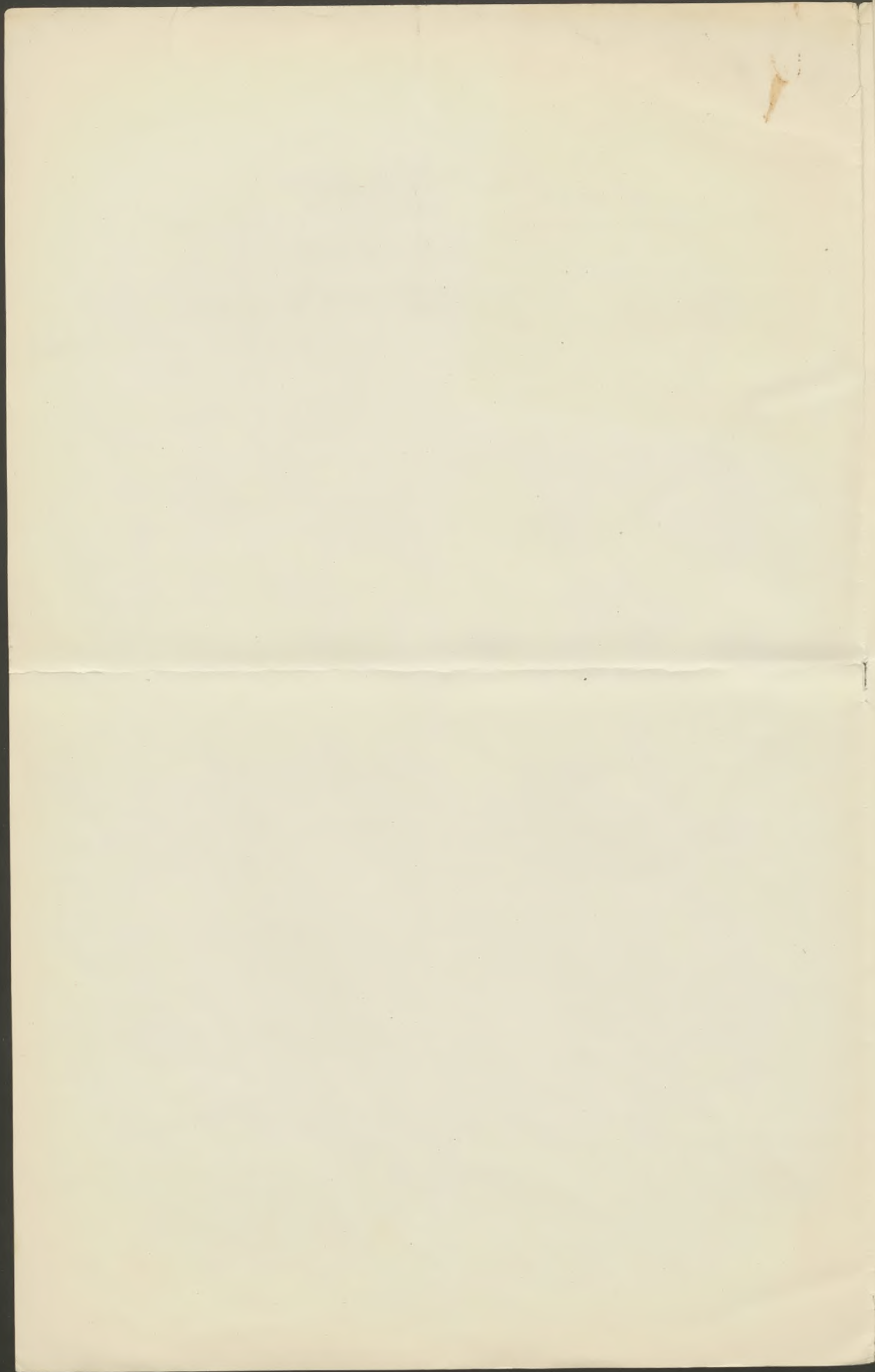
Krzyża Oficerskiego

orderu „Odrodzenia Polski”.

Warszawa, dn. 31 grudnia 1924 r.

KANCLERZ ORDERU „ODRODZENIA POLSKI”.

Ju. Kochanowski

ROZPORZĄDZENIE PREZYDENTA RZECZYPOSPOLITEJ W PRZEDMIOCIE USTANOWIENIA STATUTU ORDERU „ODRODZENIA POLSKI“.

Na mocy art. 16 ustawy z dnia 4 lutego 1921 roku o ustanowieniu orderu „Odrodzenia Polski“ (Dz. U. R. P. Nr. 24, poz. 137) i zgodnie z wnioskiem Kapituły, zatwierdzonym przez Radę Ministrów, ustanawiam niżej podany

STATUT ORDERU „ODRODZENIA POLSKI“.

KAPITUŁA.

Art. 1.

Pierwsze posiedzenie Kapituły zwołuje i otwiera Wielki Mistrz Orderu, następne zaś Kanclerz Orderu w miarę swego uznania lub na żądanie Wielkiego Mistrza Orderu. Przewodniczy na posiedzeniu Kapituły Wielki Mistrz, zaś w jego nieobecności Kanclerz Orderu.

Art. 2.

Posiedzenia Kapituły winny być zwoływane przynajmniej dwa razy do roku.

Art. 3.

Do prawomocności uchwał Kapituły i wyborów wymagana jest obecność Kanclerza i przynajmniej dwóch innych członków Kapituły lub ich zastępców.

Uchwały zapadają zwykłą większością głosów, obecnych na zebraniu członków Kapituły. W razie równości głosów decyduje głos przewodniczącego. Głosowanie przy wyborach jest tajne.

KANCLERZ, SEKRETARZ, SKARBNIK.

Art. 4.

Kanclerz Orderu przedstawia Kapitułe wnioski o odznaczenie Orderem, które wpłyną do Kancelarii Orderu i reprezentuje Kapitułę na zewnątrz. Korespondencję urzędową Kapituły prowadzi i podpisuje bądź Kanclerz, bądź w jego zastępstwie sekretarz Orderu.

Korespondencję Kancelarii Kapituły Orderu prowadzi i podpisuje upoważniony do tego przez Kanclerza urzędnik Kancelarii Orderu.

Skarbnik zarządza funduszami orderu.

Urzędników Kancelarii Orderu mianuje na wniosek Kanclerza Prezes Rady Ministrów.

NADAWANIE ORDERU.

Art. 5.

Kanclerz Orderu przedstawia Kapitułe wnioski o odznaczenie Orderem, które wpłyną do Kancelarii Orderowej w czasie między dwoma najbliższymi terminami zebrania się Kapituły.

Kapituła rozpatruje wszystkie przedstawione jej przez Kanclerza wnioski, poczem:

- a) Jeżeli przeciwko zaliczeniu kandydata do grona Kawalerów orderu żaden z obecnych na posiedzeniu członków Kapituły nie zgłosi sprzeciwu, Kanclerz zawiadamia Prezydjum Rady Ministrów o przychylniej opinii Kapituły w sprawie danego wniosku.
- b) Jeżeli który z obecnych członków zgłosi sprzeciw, otwiera się nad nim dyskusja, poczem Kapituła albo decyduje większością głosów w głosowaniu jawnem natychmiast, albo stwierdza potrzebę odłożenia swej decyzji do najbliższego jej posiedzenia, w celu zebrania uzupełniających wiadomości.
- c) W razie nieprzychylnej dla wniosku decyzji Kapituły, Kanclerz Orderu, układa na podstawie odbytej dyskusji motywy tej decyzji i przedkłada je do aprobaty Kapituły. Po przyjęciu przez Kapitułę tekstu motywów, decyzję Kapituły wraz z motywami przesyła Kanclerz do Prezydjum Rady Ministrów.

- d) W razie uchwały o odłożeniu decyzji, Kanclerz Orderu zawiadamia o niej Prezydjum Rady Ministrów, podając przyczyny, dla których taką uchwałę powzięto.

Art. 6.

Po ogłoszeniu dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej o odznaczeniu orderem. Kanclerz Orderu zawiadomi odznaczonego pismem w formie listu o nadaniu mu orderu.

Odznaki orderowe wraz z dyplomem będą wręczone po pokryciu kosztów ich wykonania.

W wypadkach uwolnienia od kosztów wykonania odznak orderowych, wręcza się je odznaczonemu wraz z dyplomem po ogłoszeniu dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej o nadaniu orderu, bez uprzedniego zawiadomienia o tem listem przez Kanclerza.

Art. 7.

Odznaki orderowe i dyplom wręczone będą uroczyście w sposób ustalony przez Kapitułę, a zatwierdzony przez Wielkiego Mistrza Orderu.

SPOSÓB NOSZENIA ODZNAK ORDEROWYCH.

Art. 8.

Odznaki orderowe nosi się przy wystąpieniach oficjalnych na ubraniu frakowym lub mundurze (galowym, polowym), a także na stroju narodowym albo ludowym.

Art. 9.

Minjatury nosi się przy wystąpieniach półoficjalnych na ubraniu frakowym, a także na stroju narodowym albo ludowym.

Gwiazdy Wielkiej Wstęgi i Komandorji, noszone bez Krzyżów zastępują minjatury.

Art. 10.

Rozetki (kokardki) nosi się na ubraniach zwyczajnych.

Przy wszystkich wystąpieniach oficjalnych i półoficjalnych, nie pozwalających włożenia fraka, Kawalerowie Orderu obowiązani są nosić rozetki (kokardki), o ile nie występują w mundurze, w stroju narodowym lub ludowym.

Art. 11.

Kawalerowie Wielkiej Wstęgi noszą Krzyż na szerokiej wstędze-orderowej, którą się przepasuje z prawego ramienia na lewy bok, w obecności zwierzchników państw na kamizelce, a w razie ich nieobecności pod kamizelką frakową.

Gwiazdę Wielkiej Wstęgi nosi się na lewej piersi w pośrodku (bezpośrednio przy klapie fraka).

Duchowni noszą Wielką Wstęgę na szyi tak, by Krzyż Orderu był zawieszony na środku piersi (poniżej Krzyża Pastoralnego) — gwiazda jak przy fraku.

Na togach nosi się Wielką Wstęgę z prawego ramienia na lewy bok, w obecności zwierzchników państw na pelerynie, w razie ich nieobecności pod peleryną—gwiazda jak przy fraku.

Na mundurze, oraz strojach narodowych i ludowych nosi się Wielką Wstęgę z prawego ramienia na lewy bok—gwiazda jak przy fraku.

Art. 12.

Krzyże Komandorskie noszą Kawalerowie Orderu na węższej wstędze, zawieszanej na szyi po wierzchu krawatu, umieszczając Krzyż poniżej węzła krawatu. Przy mundurze, sutannie i todze wypuszcza się Wstęgę Krzyża Komandorskiego z zapiętego kołnierza, przyczem musi ona być widoczna w miejscu, w którym zawieszony jest Krzyż.

Kobiety noszą Krzyż Komandorski na lewym ramieniu, na kokardzie upiętej ze wstęgi orderowej.

Gwiazdę Krzyża Komandorskiego nosi się na prawej piersi w pośrodku.

Art. 13.

Krzyże Oficerskie i Kawalerskie nosi się na lewej piersi—przy ubraniu frakowym, przypięte u spodu butonierki tak, by część wstążki i krzyża były widoczne z pod klapy fraka.

Art. 14.

Nie można nosić kilku Wielkich Wstęg równocześnie.

Dozwolone natomiast jest równoczesne noszenie kilku gwiazd, przyczem Gwiazdę Orderu „Odrodzenia Polski” nosi się na lewej piersi poniżej gwiazd Orderu „Orła Białego” i orderu „Virtuti Militari” z ich lewej strony w ten sposób, że górny promień Gwiazdy Orderu „Odrodzenia Polski” znajduje się na wysokości połowy średnicy gwiazdy umieszczonej wyżej. Poniżej tych gwiazd mogą być przypinane gwiazdy orderów zagranicznych.

Krzyż Komandorski Orderu „Odrodzenia Polski” zwiesza się poniżej Krzyża „Virtuti Militari” klasy II, natomiast wyżej od zawieszonych na szyi orderów cudzoziemskich.

Wstążki orderowe Krzyżów zawieszonych wyżej nakłada się na wstążki Krzyżów zawieszonych niżej.

Przy mundurze Krzyże Komandorskie wypuszcza się, pierwszy z kołnierza, następne zaś z pod guzików, zaczynając od pierwszego.

USTAWA

Z DNIA 4 LUTEGO 1921 ROKU

O USTANOWIENIU ORDERU „ODRODZENIA POLSKI”.

UZUPEŁNIONA NOWELĄ Z DNIA 28 KWIETNIA 1922 DZ. U. R. P. NR. 31 POZ. 255.

Art. 1. Ustanawia się order „Odrodzenia Polski” w celu nagrodzenia zasług, położonych w służbie dla Państwa i społeczeństwa.

Art. 2. Zasadniczymi odznakami orderu „Odrodzenia Polski” są:

- krzyż orderowy czteroramienny, pokryty białą emalją ze złotymi krawędziami; w środku krzyża na czerwonym tle Biały Orzeł ustawowego wzoru w otoku błękitno-emaljowanym, napis złotymi literami: „Polonia Restituta”; odwrotna strona krzyża złocista, gładka, bez emalji, w środku na czerwono-emaljowanym polu data 1918;
- gwiazda orderowa srebrna ośmiopromienna, w środku gwiazdy pokryty białą emalją monogram RP., w otoku błękitno-emaljowanym napis: „Polonia Restituta”;
- wstęga orderowa z ponsowej mory jedwabnej z białymi prążkami wzdłuż brzegów.

Art. 3. (W brzmieniu art. 1 i 2 ustawy z dnia 28 kwietnia 1922 r. Dz. U. R. P. Nr. 31 poz. 255):
Order „Odrodzenia Polski” dzieli się na pięć klas. Odznakami orderu w poszczególnych klasach są:

- w klasie I wielki krzyż, zawieszony na szerokiej wstędze orderowej, przepasanej z prawego ramienia na lewy bok; obok wstęgi; na lewej piersi gwiazda orderowa;
- w klasie II krzyż średniej wielkości, zawieszony na szyi na węższej wstędze; na prawej piersi gwiazda orderowa;
- w klasie III krzyż i wstęga tak, jak w klasie II, bez gwiazdy;
- w klasie IV krzyż mały, przypięty do lewej piersi na wstędze wąskiej, na wstędze rozетка, upięta z tejże wstążki;
- w klasie V krzyż mniejszy, przypięty do lewej piersi na wstędze wąskiej.

Wzory rysunkowe odznak i ich szczegółowe wymiary według klas, według załącznika, którego oryginał będzie przechowywany w Archiwum Dziennika Ustaw Rzeczypospolitej.

Kawalerowie orderu „Odrodzenia Polski” w zależności od nadanych im klas orderu otrzymują następujące tytuły:

- w klasie I — Kawaler wielkiej wstęgi orderu „Odrodzenia Polski”;
- w klasie II — Kawaler Krzyża Komandorskiego z gwiazdą orderu „Odrodzenia Polski”;
- w klasie III — Kawaler Krzyża Komandorskiego orderu „Odrodzenia Polski”;
- w klasie IV — Kawaler Krzyża Oficerskiego orderu „Odrodzenia Polski”;
- w klasie V — Kawaler orderu „Odrodzenia Polski”

Artykuł ten ma zastosowanie i do kawalerów, mianowanych przed wejściem w życie niniejszej ustawy.

Art. 4. Orderem „Odrodzenia Polski” mogą być odznaczeni nieskazitelnego charakteru i sumiennej pracy obywatele, którzy się szczególnie zasłużyli Ojczyźnie przez dokonanie czynów wybitnych, niezwykłe zalety umysłu i charakteru ujawniających, a mianowicie przez:

- wybitną twórczość na polu nauki, sztuki i literatury,
- bezpłatne pełnienie obowiązków publicznych z pożytkiem dla kraju przy wykazaniu wybitnych zdolności i sumienności pracy,
- przysporzenie przewyższających oczekiwania Rządu korzyści przy wykonaniu jego zleceń,
- ulepszenia niezaprzeczone, w jakimkolwiek wydziale administracji krajowej lub samorządnej przyjęte i z dobrym skutkiem zaprowadzone,
- zapobiegnięcie wielkim klęskom przez zarządzenie środków spiesnych i skutecznych,
- czyny wybitnego męstwa i odwagi,
- wydatne przyczynienie się do rozwoju rolnictwa, przemysłu lub rękodzieł przez dokonanie wynalazków lub trwałą i owocną działalność,
- ofiarną filantropijną działalność,
- przynajmniej dziesięcioletnią wyjątkowo gorliwą i nieskazitelną pracę w urzędach państwowych, cywilnych lub wojskowych, instytucjach samorządowych lub społecznych.

Art. 5. Naczelnik Państwa z tytułu swego wyboru jest kawalerem orderu „Odrodzenia Polski” I klasy, jest z urzędu Wielkim Mistrzem Orderu i, jako taki, przewodniczy Kapitułe.

Art. 6. Kapituła orderu „Odrodzenia Polski” składa się z powołanych przez Wielkiego Mistrza, z kontrasygnatą Prezydenta Ministrów, z pośród kawalerów orderu co lat 3, ośmiu członków i 4-ch zastępców.

Art. 7. Kapituła wybiera z pośród swego grona Kanclerza Orderu, który jest zarazem zastępcą Wielkiego Mistrza, jako przewodniczącego Kapituły, oraz sekretarza i skarbnika orderu.

Art. 8. Kapituła zarządza sprawami orderu, przygotowuje i przedkłada do właściwego zatwierdzenia projekty zarządzeń i ustaw w sprawach, dotyczących orderu, oraz opinuje w sprawie wniosków o nadanie odznak orderowych.

Dla ważności uchwał Kapituły wymagana jest obecność, poza Kanclerzem, 2-ich członków Kapituły lub ich zastępców.

Przy Kapitułe urzęduje kancelarja orderu pod kierownictwem Kanclerza Orderu.

Art. 9. (W brzmieniu art. 3 ustawy z dnia 28 kwietnia 1922 r. Dz. U. Rzpłtej P. Nr. 31 poz. 255):

„Odznaki orderowe nadaje Naczelnik Państwa w drodze osobnych dekretów, ogłaszanych w gazecie rządowej, za kontrasygnatą Prezydenta Ministrów.

Dekret odznaczenia orderem winien zawierać wyszczególnienie zasług, za które order został nadany. Obowiązek nadania dekretów w gazecie rządowej oraz wyszczególnienia w dekrete zasług, za które został order nadany, nie dotyczy cudzoziemców. Z końcem każdego roku będzie ogłaszany w gazecie rządowej wykaz cudzoziemców, odznaczonych orderem „Odrodzenia Polski“.

Nie może być odznaczony poseł, ani członek senatu, w czasie trwania ich mandatu—z wyjątkiem pierwszych 15, odznaczonych na wniosek Tymczasowej Rady Orderu“.

Art. 10. Kandydatów na kawalerów orderu przedstawia Rada Ministrów na podstawie wniosków poszczególnych ministrów, którzy składają je każdy w zakresie swojego działania.

Uchwała Rady Ministrów o przedstawieniu do odznaczenia powinna zapaść większością $\frac{2}{3}$ głosów.

Wnioski poszczególnych ministrów przed złożeniem ich Radzie Ministrów podlegają rozpatrzeniu Kapituły. Opinie Kapituły w zakresie moralnych kwalifikacji nowych kandydatów są dla Rządu obowiązujące.

Art. 11. Naczelnikowi Państwa przysługuje prawo własnej inicjatywy przy nadawaniu odznak orderu i wówczas, kiedy z niego korzysta, wnioski jego wnosi Prezydent Ministrów.

Art. 12. (W brzmieniu art. 4 ustawy z dnia 28 kwietnia 1923 Dz. U. Rzpłtej P. Nr. 31. poz. 255).

Naczelnik Państwa władny jest na wniosek kapituły, w drodze dekretu, kontrasygnowanego przez Prezydenta Ministrów, ustanowić maksymalną liczbę kawalerów orderu.

W czasie wojny to ograniczenie traci swoją moc.

Art. 13. Cudzoziemcy, którzy położyli zasługi dla Państwa Polskiego, mogą być zaszczytzeni odznakami orderu wszystkich klas, niezależnie od norm, ustanowionych w art 1 i 4, nie mogą być jednak członkami Kapituły.

Wnioski o odznaczeniu ich nie podlegają opinii Kapituły i są przedstawiane przez Ministra Spraw Zagranicznych w porozumieniu z właściwymi ministrami. Ministerstwo Spraw Zagranicznych prowadzi ewidencję cudzoziemskich kawalerów.

Art. 14. Odznaczony orderem winien zwrócić do Skarbu rzeczywiste koszty ozdób orderowych. Przepis ten nie dotyczy cudzoziemców.

Rada Ministrów może na wniosek Kapituły zwalniać od obowiązku zwrotu kosztów w całości lub w części także i obywateli polskich.

Wysokość kosztów nadania orderu ustanawia Rada Ministrów na wniosek Kapituły orderu.

Wszystkie wydatki na order, przewyższające wpływy za odznaki orderowe, pokrywa Skarb.

Wszelkie pisma i dokumenty w sprawach orderu „Odrodzenia Polski“ nie podlegają obowiązkowi opłaty skarbowej.

Art. 15. Przestaje być kawalerem orderu, kto na mocy wyroku sądowego pozbawiony został praw obywatelskich, lub za czyny niehonorowe na mocy zatwierdzonego przez Naczelnika Państwa orzeczenia Kapituły z listy kawalerów został skreślony.

Art. 16. Szczegóły organizacji Kapituły, zasady i porządek przedkładania wniosków o nadanie orderu oraz przepisy, normujące sposób wręczania, otrzymania i noszenia odznak orderu — unormowane będą w statucie orderu, ustanowionym w drodze dekretu Naczelnika Państwa na wniosek Kapituły, zatwierdzony przez Radę Ministrów.

Art. 17. Natychmiast po wejściu w życie ustawy niniejszej Naczelnik Państwa zwoła Radę Tymczasową Orderu „Odrodzenia Polski“, w której skład wejdą: Marszałek Sejmu Ustawodawczego, jako przewodniczący, Prymas Rzeczypospolitej — Arcybiskup Gnieźnieński-Poznański, Prezydent Ministrów lub przez niego wyznaczony Minister jako przedstawiciel Rządu, Prezes Akademii Umiejętności, pierwszy Prezes Sądu Najwyższego i przedstawiciel Naczelnego Wodza Wojsk Polskich w stopniu generała.

Art. 18. Tymczasowa Rada Orderu przedstawi Naczelnikowi Państwa wniosek o zamianowanie pierwszych 15-tu kawalerów Orderu, przyczem może przedstawić nie więcej jak 3-ich kawalerów do klasy I, 3-ich kawalerów do klasy II i tyluż do klasy III. Z pomiędzy odznaczonych na wniosek Tymczasowej Rady Orderu kawalerów—Naczelnik Państwa zaprosi Kapitułę Orderu według art. 6.

Art. 19. Wykonanie niniejszej ustawy poleca się Prezydentowi Ministrów.

Art. 20. Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej uchwalenia.

Marszałek:

Trąmpczyński.

Prezydent Ministrów:

Witos.

899.7a

Krzyże Oficerskie i Kawalerskie nosi się po lewej stronie orderu „Virtuti Militari”, a po prawej stronie Krzyża Walecznych, oraz orderów i medali cudzoziemskich.

Art. 15.

W wypadkach kilkakrotnego odznaczenia orderem „Odrodzenia Polski” nosi się odznaki tylko najwyższego stopnia.

Używanie niewłaściwych odznak, minjatur, rozet oraz wstążeczek orderowych jest niedozwolone.

Art. 16.

Dekret niniejszy wchodzi w życie z dniem ogłoszenia, przyczem dekret z dnia 20 grudnia 1921 r., ogłoszony w „Monitorze Polskim” z dnia 31 grudnia 1921 r. Nr. 98, traci moc obowiązującą.

Prezydent Rzeczypospolitej:

(—) WOJCIECHOWSKI.

Prezes Rady Ministrów:

(—) SIKORSKI.

Warszawa, dnia 20 kwietnia 1923 r.

CEREMONJAŁ

WRĘCZANIA ODZNAK ORDEROWYCH I DYPLOMU OBYWATELOM RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ, USTALONY NA ZASADZIE ART. 7 STATUTU ORDERU „ODRODZENIA POLSKI”.

1) Odznaki orderowe wraz z dyplomem, o ile tego inaczej nie postanowi Prezydent Rzeczypospolitej, wręcza Kawalerom orderu „Odrodzenia Polski” (osobom cywilnym i wojskowym) Prezes Rady Ministrów, lub w jego zastępstwie uproszony przez niego Minister, którzy mogą do tego upoważnić, na terenie województwa, Wojewodę.

2) Upoważniony Wojewoda wręcza odznaki w sposób uroczysty osobom cywilnym, w obecności najwyższego w województwie przedstawiciela przełożonej władzy odznaczonego, zaś wojskowym w obecności dowódcy Okręgu Korpusowego lub dowódcy garnizonu.

3) Przed wręczeniem odznak orderowych odczytany będzie dyplom, poczem wręczający (o ile nim nie jest Prezydent Rzeczypospolitej) po wygłoszeniu słów:

„W imieniu Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, wręczam Panu odznaki Kawalera (art. 2 ustawy z dnia 28 kwietnia 1922 r. Dz. U. R. P. Nr. 31, poz. 255) orderu „Odrodzenia Polski” oddaje odznaki i dyplom odznaczonemu.

4) Od uznania wręczającego odznaki orderowe zależy wybór dnia i miejsca, w których uroczystość wręczenia nastąpi, oraz kogo oprócz osób, wymienionych w ustępie 2, zaprosić należy do wzięcia udziału w tej uroczystości.

11

899.7a

9

Z ART. 14 USTAWY Z DNIA 4.II.1921 (DZ. U. R. P. № 24 POZ. 137)
O USTANOWIENIU ORDERU „ODRODZENIA POLSKI”.

„Odznaczony orderem winien zwrócić do Skarbu rzeczywiste koszty ozdób orderowych».

ART. 6 STATUTU ORDERU „ODRODZENIA POLSKI”.

Po ogłoszeniu dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej o odznaczeniu orderem Kanclerz orderu zawiadamia odnanzonego pismem w formie listu o nadaniu mu orderu.

Odznaki orderowe wraz z dyplomem będą wręczone po pokryciu kosztów ich wykonania.

Koszty wykonania odznak orderowych oraz należności za rozetki ogłaszane są w „Monitorze Polskim” każdego ostatniego dnia miesiąca.

Odznaki orderowe i rozetki nabywać można w Prezydjum Rady Ministrów (Dział Kapituły Orderu „Odrodzenia Polski”) po wpłaceniu należności przez Pocztową Kasę Oszczędności (P.K.O.) na rachunek Kapituły Orderu „Odrodzenia Polski” konto czekowe № 30225 podając dokładny adres, oraz województwo, w obrębie którego leży miejsce zamieszkania.

*Kancelarja Kapituły Orderu
„Odrodzenia Polski”.*

Faint, illegible text in the upper left quadrant.

Faint, illegible text in the upper right quadrant.

Faint, illegible text in the middle left quadrant.

Faint, illegible text in the middle right quadrant.

Faint, illegible text in the lower left quadrant.

Faint, illegible text in the lower right quadrant.

89pm 7a/11